

بررسی شیوع و عوامل خطر اعتیاد به سیگار در میان سربازان لشکر ۷۷ مشهد در سال ۱۳۸۹

علی ناصری - سید حمید شمس - ایمان هاشمیان - یاور رحیمی

۱. متخصص پزشکی اجتماعی
۲. کمیته تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی مشهد - دانشجوی دندان پزشکی دانشکده دندانپزشکی مشهد
۳. فوق تخصص روانپزشکی کودکان و نوجوانان و استادیار دانشکده پزشکی مشهد
۴. روانپزشک

مقدمه: اعتیاد در کشور ما طی سال های گذشته روند رو به رشد داشته است و مطابق آمارها حدود ۷۸ درصد جمعیت معتاد به سیگار کشور زیر ۳۵ سال هستند و میانگین سنی آنها ۲۳.۲ می باشد. بر اساس آمارها در ایران نسبت مردان سیگاری به زنان سیگاری ۶ به ۱ است. با توجه به اینکه آقایانی که به دلیل خدمت مقدس سربازی حدود دو سال در پادگان ها حضور دارند و میانگین سنی آنان ۲۱.۸ است لذا پادگان ها می توانند نقش موثری را در حل و بررسی معضل اعتیاد ایفا کنند. هدف از مطالعه فوق بررسی شیوع و عوامل خطر اعتیاد به سیگار در میان سربازان لشکر ۷۷ مشهد می باشد.

مواد و روش ها: این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی، مقطعی بوده و از بین سربازان خود معرفی که اعتیاد به سیگار داشتند (روزانه ۳ نخ سیگار و بیشتر) در لشکر ۷۷ در رسته های مختلف به عنوان جامعه پژوهش با استفاده از جدول اعداد تصادفی، ۷۵ نفر انتخاب شدند. پرسشنامه طراحی شده ابتدا در یک مطالعه پایلوت اجرا شد و با توجه به تطابق متناسب با اهداف و توصیه متخصصان مربوطه، پرسشنامه مذکور به عنوان ابزار پژوهش در طی مطالعه پرونده و مصاحبه تکمیل گردید. نتایج با نرم افزار SPSS نسخه ۱۱.۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و آزمون های مجذور کای و تی استیودنت استفاده گردیدند.

یافته ها: در این مطالعه میانگین سن افراد مورد مطالعه ۲۲.۸ بوده است و در گرایش به اعتیاد به ترتیب مشکلات خانوادگی (میزان بالای تعارض خانوادگی) ۳۲ درصد، عوامل اجتماعی نظیر تاثیر دوست همکار، افراد غریبه، محل زندگی ۲۷ درصد، اختلالات روانی نظیر افسردگی ۲۱ درصد، مشکلات اقتصادی ۱۴ درصد، مشکلات ناشی از ناراضی بودن از خدمت سربازی (تلقی بیپهوده بودن خدمت) نگرفتن مرخصی کافی و فرار از پادگان ۶ درصد بیشترین سهم را داشتند ($p < 0.05$). هم چنین بین سطح سواد و اعتیاد ارتباط معنی داری وجود داشت بطوری که ۶۸.۶ درصد افراد کم سواد (سیکل و پایین تر)، ۱۷.۸ درصد افراد در سطح دبیرستان تا دیپلم و ۱۳.۶ درصد فوق دیپلم و بالاتر بودند. ($p = 0.031$)

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته های این مطالعه مشکلات خانوادگی ارتباطات اجتماعی و اختلالات روانی از عوامل مهم و تاثیر گذار در شیوع اعتیاد در میان سربازان بودند اذ پیشنهاد می شود تا با تخصصی کردن و بازنگری در امر مشاوره و آگاهی سازی مناسب در زمینه های اجتماعی و روانی و ایجاد فضای آرامش و دوستی بیشتر در پادگان ها زمینه را برای کاهش معضلات اجتماعی نظیر اعتیاد در این دوران مقدس فراهم کرد. همچنین ضرورت برنامه ریزی در جهت ارتقا هرچه بیشتر دوران مقدس سربازی در زمینه های مختلف به شدت احساس می شود.

واژه های کلیدی: شیوع - اعتیاد - سیگار - عوامل خطر